

VII. EUROPSKI SUSRET BISKUPA I NACIONALNIH VODITELJA KATEHEZE

Rim, 15.-18. travnja 1996.

VII. europski susret biskupa i nacionalnih voditelja župne kateheze i školskog vjeronauka održan je u kući "Suore Rosminiane" u Rimu, Via Aurelia 773, od 15. do 18. travnja 1996. na temu "Formacija odgojitelja vjere u kontekstu župne kateheze i školskog vjeronauka".

Ovi susreti održavaju se svake druge godine u organizaciji Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE), kojemu predsjedava praški nadbiskup kardinal Miroslav Vlk. Ovogodišnji susret bio je sedmi po redu. Pri Vijeću postoji Povjerenstvo za katehizaciju, kojemu predsjedava pomoćni rimski biskup mons. Cesare Nosiglia. Susret je organizirao Nacionalni katehetski ured Talijanske biskupske konferencije.

Na susretu je sudjelovalo 58 predstavnika iz 25 europskih država, te predstavnici CCEE (biskup mons. Cesare Nosiglia i tajnik mons. Aldo Giordano) i predstavnici Kongregacije za kler (biskup mons. Crescenzo Sepe, tajnik, i mons. Giorgio Ubertalli, oficijal). Hrvatsku biskupsku konferenciju zastupali su mons. dr. Marin Srakić, biskup-koadjutor dakovačko-srijemski i predsjednik Vijeća za katehizaciju HBK dr. Zvonimir Kurečić, predstojnik Nacionalnog katehetskog ureda HBK te mr. Marko Jerković, tajnik Vijeća za katehizaciju HBK.

Susret je započeo u ponedjeljak, 15. travnja 1996. uvečer predstavljanjem sudionika.

Uvodno predavanje izrekao je mons. Cesare Nosiglia, a nakon njega je o. Jean de Chasteigner prikazao program Susreta, koji je razrađen pod njegovim vodstvom u Parizu, 27. i 28. studenoga 1995. (u čemu je sudjelovao i predstojnik Nacionalnog katehetskog ureda HBK dr. Zvonimir Kurečić). Slijedila su tri izvješća o specifičnim situacijama kateheze i vjeronauka u Slovačkoj, Španjolskoj i Francuskoj.

Prvi prilog raspravi dao je prof. dr. ing. Jozef Kutarna, predstojnik Nacionalnog katehetskog ureda Slovačke biskupske konferencije. On je prikazao situaciju tipičnu za katoličku zemlju koja se oslobodila komunističkog režima. Vjeronauk je uveden u škole i velika većina učenika ga upisuje izborom. Vjeronauk se svećenici, redovnice ili laici. Iz izlaganja dr. J. Kutarne mogla se nazrijeti velika sličnost situacije školskog vjeronauka i župne kateheze u Slovačkoj i Hrvatskoj.

Drugi prilog imao je dr. Manuel Del Campo, predstojnik Nacionalnog katehetskog ureda Španjolske biskupske konferencije, koji je istaknuo različite inicijative u sklopu formacije župnih

kateheta i školskih vjeronauka, osobito naglasivši ulogu župe, dekanata i pastoralnih regija, biskupija i interdijecezanskih institucija, koje moraju udovoljiti potrebama progresivnog ljudskog sazrijevanja, akademske formacije (teološke, antropološke, katehetske), rasta duhovnog života kateheta i vjeronauka, te njihove povezanosti s Crkvom. Dr. Del Campo zamijenio je dublinskog pomoćnog biskupa mons. Donalda Brendanu Murraya, koji je bio spriječen zbog promaknuća u nadbiskupa.

Treći prilog imao je mons. Louis-Marie Billé, nadbiskup Aix-en-Provence i predsjednik Vijeća za katehizaciju i katekumenat Francuske biskupske konferencije, koji je prikazao specifičnu francusku katehetsku situaciju. U Francuskoj ne postoji školski vjeronauk, nego francusko zakonodavstvo predviđa mogućnost slobodnog vremena za održavanje kateheze unutar školske satnice. U slučaju katoličkih škola vjeronauk dobivaju vjersko znanje od kateheta bilo unutar škole, bilo u župi ili na drugom prikladnom mjestu. Za one koji pohađaju državne škole postoje bazični katehete, koji katehiziraju skupine od 6 do 8 djece. Formacija kateheta razlikuje se ovisno o dobnoj skupini s kojom katehete rade (osnovna škola, adolescenti ili mladi). Postoji i treća kategorija kateheta, "animateurs-relais", čija je zadaća ne samo biti kateheta nego i animirati katehizaciju i koordinirati rad među katehetama.

Tri glavna predavanja bila su na temu formacije odgojitelja vjere u kontekstu župne kateheze i školskog vjeronauka.

Poslijepodnevno predavanje u utorak, 16. travnja 1996., održao je mons. dr. Helmut Krätzl, bečki pomoćni biskup, na temu "Odgoj kateheta i vjeronauka za 'znati'". Predavač je najprije postavio zadaće i cilj kateheze, koju vidi u posredovanju kršćanskoga, gdje je kateheta, odnosno vjeronauk vjeronauku suputnik ili putokaz. Kateheta/vjeronauk kao posrednik vjerskog sadržaja taj sadržaj ne samo predaje, nego ga i posreduje preko svojeg osobnog iskustva o Bogu, Crkvi i samim vjeronaucima. Da bi kateheta/vjeronauk mogao u potpunosti ispuniti svoje crkveno poslanje učitelja vjere, mora imati osobno znanje o Bogu - iskustvo Boga, sistematsko teološko znanje poštivajući hijerarhiju istina, dobro poznavanje Biblije i znanje o adresatima kateheze i vjeronauka - njihovu situaciju, potrebe i želje. Kao zaključak predavač je istaknuo dvije stvari: 1) znanje katehete/vjeronauka ne može se ograničiti na leksikonsko-katekizamsko, jer bi moglo štetiti procesu vjere koji uključuje osobno iskustvo povezujući Božji plan spasenja ljudi s Biblijom poštujući svaku pojedinu osobu; 2) iz svega iznesenoga proizlazi da se kateheta/vjeronauk ne smije nikada zadovoljiti postignutim znanjem nego mora težiti uvijek novome.

Drugo glavno predavanje održao je u srijedu, 17. travnja 1996. prije podne, prof. dr. Zelindo Trenti, ravnatelj Katehetskog instituta Papinskog

salezijanskog sveučilišta u Rimu, na temu "Odgoj za 'znati činiti': metode i pedagogija u katehezi i vjeronauku". Predavač je istaknuo potrebu za preispitivanjem tradicije u vidu aktualnog kulturnog izazova i inkulturacije koja dovodi do premišljanja tradicionalnih načina odgajanja. Zatim je prikazao tipične primjere crkvenog odgoja koji su posebno važni za sadašnju katehezu (prijelaz od sistematskog predavanja prema kerigmatskom navještaju, izazov katekumenata, antropološki model, povijesno-proročki model, svijet kulture kao novi odgojni horizont).

Istog dana poslije podne prof. dr. Karl Heinz Schmitt, predsjednik Udruge njemačkih kateheta, održao je treće glavno predavanje na temu "Odgoj kateheta i vjeroučitelja za 'biti' - kateheza kao susret: temeljno ponašanje kateheta/vjeroučitelja". Predavač je najprije istaknuo lik kršćanina kao "sljedbenika novog puta" (Dj 9,2), a zatim pročitao odlomak o susretu Petra i poganskog satnika Kornelija (Dj 10,1-11,18) iz kojega je izvukao sljedeće zaključke za katehete/vjeroučitelje: 1) biti otvoren za viđenja; 2) biti otvoren za nove putove; 3) ne biti sam na putu; 4) susresti se međusobno kao ljudi - osobe; 5) pitati i pričati, a ne argumentirati; 6) računati na djelovanje Duha Svetoga; 7) vježbati se u gostoljubivosti; 8) računati na promjenu vlastitog vjerovanja; 9) računati na jedinstvo zajednice (Crkve).

U četvrtak, 18. travnja 1996., trojica sudionika iznijela su ukratko svoje dojmove s ovog VII. susreta (vlč. Marian Kaminski iz Rusije, Margareta Murray-Nyman iz Švedske i vlč. Modesto Romero iz Španjolske).

Prijepodneвно glavno predavanje održao je biskup mons. Crescenzo Sepe, tajnik Kongregacije za kler, na temu "Kateheza u perspektivi Jubileja 2000. godine". Mons. Sepe je predavanje razvio u tri točke: 1) evangelizacijska povezanost kateheze i prioritet kateheze odraslih; 2) katekumensko nadahnuće kateheze; 3) kateheza 2000. godine na temelju II. vatikanskog sabora: a) pomoću Katekizma Katoličke crkve; b) pomoću Općeg katehetskog direktorija. U tom kontekstu mons. Sepe najavio je novi Opći katehetski direktorij i simpozij u svezi s njime koji će biti održan koncem 1997. godine u Rimu.

Rad VII. europskog susreta odgovornih za katehizaciju zaključio je mons. Cesare Nosiglia sljedećim mislima:

- 1) Odgoj kateheta/vjeroučitelja mora biti integralni dio crkvenog znanja koje se odražava u ukupnosti osobe katehete, njegove vjere i katekizma/udžbenika; vjeroučitelji i katehisti moraju imati znanje, iskustvo vjere i sposobnost rasta u vjeri.
- 2) Odgoj katehete/vjeroučitelja mora se temeljiti na crkvenosti (crkveno zajedništvo, crkvena odgovornost, ukorijenjenost u konkretnu mjesnu crkvu).
- 3) Voditelj odgoja je Duh Sveti; kateheta/vjeroučitelj mora imati osjećaj duhovnost katehete/vjeroučitelja-laika na temelju studija teologije, katehetike i religijske pedagogije primjerene kateheti/vjeroučitelju-laiku; lik katehete i njegove duhovnosti najbolje se nazire u su-

- sretu Uskrslog s učenicima na putu u Emaus.
- 4) Odgoj katehete/vjeroučitelja mora biti u okviru europske kulture i civilizacije.
- 5) Ostaje da se razradi i formacija odgojitelja kateheta/vjeroučitelja.

Ovaj Susret pokazao se veoma korisnim ne samo zbog predavanja i izvješća, te diskusija o njima, osobito u radnim skupinama, nego i zbog razmjena mišljenja i iskustava o načinu odgoja kateheta/vjeroučitelja, te stanja školskog vjeronauka i župne kateheze u pojedinim europskim zemljama. Važno je istaknuti iskustvo zapadnoeuropskih zemalja o potrebi održavanja župne kateheze kao glavne nositeljice prenošenja vjere. Ovo napose vrijedi za istočnoeuropske zemlje u kojima je, tako se bar čini, s uvođenjem školskog vjeronauka župna kateheza zamrla.

Zvonimir KUREČIĆ